

Nr 108.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1947/48; given Stockholms slott den 28 februari 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Allan Vougt.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vougt, förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1947/48 samt anför därvid följande.

Inledning.

Från och med budgetåret 1940/41 redovisas huvuddelen av försvarets fastigheter å en särskild i rikshuvudboken uppförd kapitalfond, numera benämnd försvarets fastighetsfond. Denna fastighetsredovisning omfattar dock icke be-

fästningsanläggningar, ej heller fastigheter av enbart kulturhistoriskt värde. Sedan i enlighet med beslut av 1943 års riksdag vissa av försvarets fabriker organiserats såsom statligt affärsverk, varvid fabrikernas tillgångar och skulder från och med budgetåret 1944/45 upptagits till redovisning å en särskild kapitalfond, benämnd försvarets fabriksfond, ha vidare de av fabrikerna disponerade fastigheterna från samma tidpunkt överförts från fastighetsfonden till fabriksfonden.

Försvarets fastighetsfond består av tre delfonder, nämligen arméns delfond, marinens delfond och flygvapnets delfond.

I årets statsverksproposition, bilaga 2 till specifikation av inkomsterna å riksstaten, har framlagts ett beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1947/48. Till grund för detta statförslag ligga framställningar från arméns fortifikationsförvaltning, marinförvaltningen och flygförvaltningen, över vilka framställningar riksräkenskapsverket avgivit utlåtande. I överensstämmelse med statförslaget ha å driftbudgeten i förslaget till riksstat bland »Inkomster av statens kapitalfonder» upptagits de i statförslaget för respektive delfonder angivna överskotten och bland »Egentliga statsutgifter» å fjärde huvudtiteln under rubriken »C. Försvarskrafterna» med tills vidare beräknade belopp upptagits särskilda anslag för ersättning till envar av fastighetsfondens tre delfonder för förvaltningsmyndigheternas rätt att nyttja de till fonden hörande eller av fonden förhyrda fastigheterna. Nämda anslag ha beräknats till för arméns delfond 18 962 000 kronor, för marinens delfond 7 465 000 kronor och för flygvapnets delfond 11 599 000 kronor.

Översikt av fastighetsfondens ställning.

Av riksräkenskapsverkets utdrag ur rikshuvudboken för budgetåret 1945/46 samt av ämbetsverkets specifikation av bland annat försvarets fastighetsfonds fastighets- och värdeminskningsskonton m. m. för samma budgetår framgår, att fondens ställning per den 30 juni 1946 var följande.

Arméns delfond.

Tillgångar:	Kronor	Kronor
Markvärde	76 715 244: 08	
Byggnadsvärde	530 306 596: 29	
Fordringar hos andra fonder	2 301 715: 78	609 323 556: 15

Skulder:

Värdeminskningsskonto	415 337 548: 49	
Diverse medel	2 301 715: 78	417 639 264: 27
Kapitalbehållning		191 684 291: 88

Marinens delfond.

Tillgångar:

Markvärde	58 247 476: 12	
Byggnadsvärde	154 720 907: 64	
Fordringar hos andra fonder	1 081 638: 54	214 050 022: 30

Skulder:

Värdeminskningsskonto	117 714 299: 01	
Diverse medel	1 081 638: 54	118 795 937: 55
Kapitalbehållning		95 254 084: 75

Flygvapnets delfond.

Tillgångar:

Markvärde	18 234 416: 08	
Byggnadsvärde	262 942 306: 36	
Fordringar hos andra fonder	925 398: 22	282 102 120: 66

Skulder:

Värdeminskningsskonto	148 703 523: 13	
Diverse medel	925 398: 22	149 628 921: 35
Kapitalbehållning		132 473 199: 31

I detta sammanhang må erinras, att den för budgetåret 1945/46 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 32,268 miljoner kronor. Inkomsterna beräknades till detta belopp och utgifterna och överskottet till respektive 16,768 och 15,500 miljoner kronor. Utfallet av staten framgår av en i budgetredovisningen för budgetåret 1945/46 (s. 182 och 183) intagen sammanställning. Enligt denna har fondens överskott uppgått till 15 167 335 kronor 31 öre, som tillförts statsregleringen.

Stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1946/47 har fastställts den 24 maj 1946.

Jag övergår härefter till behandling av frågan om fondens stat för budgetåret 1947/48. Staten upptager följande titlar, nämligen inkomstsidan A. Ersättning för till statsmyndigheter upplätta lokaler, B. Hyror och arrenden för till enskilda upplätta lokaler och markområden samt C. Diverse inkomster ävensom å utgiftssidan A. Reparations- och underhållskostnader m. m., B. Avsättning till värdeminskningsskonto, C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden samt Överskott att tillföras riksstaten. Under envar av dessa titlar å såväl inkomst- som utgiftssidan upptagas inkomsterna respektive utgifterna särskilt för varje delfond.

Vid beräkningen av de olika posterna i staten följer jag denna uppställning och upptager därvid först till behandling fondens utgifter.

Utgifterna.

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1945:180 med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1945/46 har riksdagen (skrivelsen 1945:202) uttalat sin anslutning till vissa av dåvarande chefen för

försvarsdepartementet i statsrådsprotokollet för den 23 februari 1945 förordade ändrade grunder för beräkning av utgifter för reparation och underhåll av försvarets fastigheter. Dessa beräkningsgrunder, vilka i huvudsak överensstämma med ett av 1943 års militära fastighetsutredning i utlåtande den 1 november 1944 framlagt förslag, innebära i huvudsak följande.

Medelsbehovet för reparation och underhåll av försvarets byggnadsbestånd, med undantag av vissa anläggningar av speciell karaktär, beräknas principiellt till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet. Med hjälp av en byggnadskostnadsindex omräknas byggnadskostnaden till 1935 års prisnivå. Byggnadsbeståndet uppdelas i tre grupper, varav första gruppen — äldre byggnader — omfattar byggnader, som färdigställdes före den 1 juli 1938 och som invärderats på grund av särskild värdering, under det att andra och tredje grupperna — nyare byggnader — omfatta byggnader, som färdigställdes efter nyssnämnda datum och som varit i bruk längre, respektive kortare tid än nio år samt redovisas med sitt anskaffningsvärde. Underhållsmedel beräknas första gången för andra budgetåret efter det budgetår, under vilket byggnaden färdigställdes. Underhållskostnaden i procent räknat utgör enligt 1935 års prisnivå i första gruppen 1,1 % för arméns och flygvapnets delfond och 1,5 % för marinens delfond samt i andra och tredje grupperna 0,8 % respektive 0,4 % för samtliga delfonder. Denna underhållsprocent omräknas med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex till prisnivån det år, då beräkningen göres. De procentuellt beräknade underhållsmedlen uppdelas på *dels* en delpost för löpande reparation och underhåll m. m., *dels ock* en delpost för smärre förbättringsarbeten. Dessutom anvisas en delpost för iståndsättningsarbeten. Underhållskostnaderna för övnings- och skjutfält samt flygfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter beräknas med ledning av vunnen erfarenhet, medan underhållskostnaderna för kajer, dockor, broar m. fl. likartade anläggningar beräknas på grundval av årligen efter företagen besiktning upprättat förslag. Då erforderligt underlag för de nya beräkningsgrundernas tillämpning ännu icke stå till förfogande, har vid beräkning av anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. från och med budgetåret 1945/46 tillämpats ett på fastighetsutredningens förslag grundat förenklat beräkningssätt.

Arméns delfond. För budgetåret 1946/47 beräknades reparations- och underhållskostnaderna för arméns delfond enligt följande sammanställning. I sammanställningen ha angivits jämväl de belopp, som av arméns fortifikationsförvaltning för motsvarande ändamål beräknats för budgetåret 1947/48.

	Budgetåret 1946/47	Av arméns fortifikations- förvaltning beräknat för budgetåret 1947/48
	Kronor	Kronor
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m...	5 047 000	5 935 900
b) " " " " " i berg insprängda anläggningar	125 000	171 000
c) Smärre förbättringsarbeten	550 000	659 000
d) Underhåll av övningsfält m. m.	1 375 000	1 456 400
e) Skatter m. m.	151 000	145 000
f) Istandsättningsarbeten	950 000	1 000 000
g) Ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa or- ganisationsundersökningar	200 000	200 000
Summa	8 398 000	9 567 300

Arméns fortifikationsförvaltning har vid beräkning av underhållskostnaderna efter byggnadsstyrelsens hörande utgått från ett byggnadsunderhållsindex av 162, vilket gäve ett procenttal för äldre byggnader av 1,78 (1,1 vid 1935 års prisnivå) och för nyare byggnader av 0,65 (0,4 vid 1935 års prisnivå). Härutöver ha särskilda underhållsmedel beräknats för underhåll av baracker (178 000 kronor), underhåll av vissa elektriska ledningar i Övre Norrland (30 300 kronor) och underhåll av byggnader å Järvafältet och Revingehed (32 000 kronor). Beträffande delposten »Löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar» har ämbetsverket beräknat underhållskostnaderna till 0,65 % å det till 1935 års prisnivå reducerade anläggningsvärdet. Underhållskostnaden kunde, yttrar ämbetsverket, icke beräknas lägre med hänsyn till de risker, som ett eftersättande av underhållet skulle medföra såväl för den i anläggningarna sysselsatta personalen som för den därstädes förvarade, synnerligen värdefulla materielen.

Såsom motivering för förslaget om beräkning av särskilda medel till underhåll av baracker och vissa elektriska ledningar i Övre Norrland har fortifikationsförvaltningen anfört följande.

De baracker, som enligt av Kungl. Maj:t i brev den 28 juni 1946 meddelade direktiv skulle kvarstå i framtiden såsom permanenta förråd, komme att av fortifikationsförvaltningen, så snart pågående utredning slutförts, föreslås till invärdering i försvarets fastighetsfond. Dessa baracker beräknades ha ett byggnadsvärde av i runt tal 10 000 000 kronor. De procentuella underhållskostnaderna för dessa baracker borde beräknas i likhet med för äldre byggnader och komme sålunda att uppgå till $(1,78 \% \times 10\,000\,000 =)$ 178 000 kronor.

I Övre Norrland finnes vissa elektriska anläggningar, vilka arméns fortifikationsförvaltning jämväl avsåge att, sedan pågående utredning slutförts, föreslås till invärdering i fastighetsfonden. Värdet av dessa anläggningar beräknades uppgå till 1 700 000 kronor. Med hänsyn till hittills vunna erfarenheter borde de procentuella underhållskostnaderna beräknas liksom för äldre byggnader och komme sålunda att uppgå till $(1,78 \% \times 1\,700\,000 =)$ 30 300 kronor.

Beträffande behovet av medel för underhåll av övningsfält m. m. har fortifikationsförvaltningen anfört följande.

Truppförbanden hade i avgivna statförslag anmält utgifter för budgetåret 1947/48 med ett sammanlagt belopp av 2 047 968 kronor. Efter granskning hade förvaltningen funnit möjligt att nedskära dessa utgifter till 1 440 000 kronor, därvid icke blott posterna för större reparationer samt nybyggnads- och förändringsarbeten beskurits utan även sådana poster i det ordinarie underhållet nedprutats, varav fältens avkastning icke vore direkt beroende. Det sålunda erforderliga beloppet för underhåll av övningsfält m. m. borde fördelas med 1 005 000 kronor på ordinarie underhåll, 137 000 kronor på större reparationer och 298 000 kronor på nybyggnads- och förändringsarbeten, varinginge vissa elektrifieringsarbeten. Fortifikationsförvaltningen ansåge det icke möjligt att i större omfattning än som redan skett nedpressa de beräknade utgifterna.

Behovet av medel för underhåll av nämnda fält hade under de senaste åren ökats genom tillkomsten av nya truppförband, framför allt pansar- och luftvärnsförband, genom den skedda motoriseringen av vissa förband samt icke minst genom de betydande markförvärv, som ägt rum. Arealen av övnings- och skjutfält, som år 1939 utgjorde cirka 26 000 hektar, uppginge numera till cirka 46 000 hektar. Vissa utvidgningar av förefintliga fält påginge alltjämt. Markvärdet hade genom nya investeringar stigit från cirka 50 000 000 kronor år 1939 till cirka 75 000 000 kronor den 1 juli 1946. Vissa av de nyinköpta fälten hade ännu icke hunnit iordningställas. Ganska höga belopp komme sålunda att erfordras för vägar, isäning för markförbättring, byggnaders reparerande m. m. De motoriserade förbanden, särskilt dessas stridsvagnar, slete mycket hårt på vägar och fält. Enbart för väg- och markunderhåll utom dikning hade utgifterna under de senaste åren uppgått till cirka 180 000 kronor per år. Den förslitning av vissa övningsfält, som uppstått till följd av den ökade övningsfrekvensen under beredskapstiden, kunde ännu icke anses helt botad. En annan orsak till stegrade omkostnader vore det förhållandet, att numera civil arbetskraft i stället för militär handräckning i allt större utsträckning måste anlitas. Genom det nya lantarbetaravtalet hade naturaförmånerna avvecklats och ersatts med kontantavlönning. Dessa ökade arbetslöner drabbade övningsfältens utgiftstitel. Sålunda uppginge avlöningarna för grov- och diversearbetare till cirka 60 600 kronor och lantarbetarlönerna till cirka 65 000 kronor. Byggnadsbeståndet befunde sig mångenstädes i dåligt skick, beroende på att medel i erforderlig omfattning för underhåll av detsamma under de senaste tio åren icke kunnat erhållas. I en del fall vore bostadsbyggnaderna i så dåligt stånd, att vederbörande hälsovårdsmyndigheter funnit skäl ingripa. De för underhåll av övningsfälten m. m. av ämbetsverket äskade medlen hade ofta reducerats så att i huvudsak endast det ordinarie underhållet kunnat något så när tillgodoses, medan större reparationer samt nybyggnads- och förändringsarbeten i hög grad måst eftersättas.

Enligt fortifikationsförvaltningens uppfattning talade ekonomiska skäl för att byggnaderna iständsattes och underhölles på ett sådant sätt, att arrendegårdarna beträffande bonings- och uthus fyllde rimliga krav och kunde utarrenderas samt därigenom skapa inkomster för kronan. Vidare vore att märka att arrendatorerna i viss utsträckning botade genom övningarna förorsakade skador å fälten. Därest gårdarna icke utarrenderades skulle husen få rivras. Häremot talade dels den nuvarande bostadsbristen, dels ock det förhållandet, att själva stommen i byggnaderna ofta vore av god kvalitet medan brister förefunnes beträffande tak, inredning m. m., vilka brister emellertid för rim-

liga kostnader kunde avhjälpas. De pågående arbetena med iståndsättning av vissa arbetarbostäder för att dessa skulle uppfylla i lag stadgade fordringar på sådana bostäder avsåges att fortsättas under nästkommande budgetår. Den i propositionen 1946:62 omförmälda utredningen rörande arrendegårdarna å Järvafältet vore ännu icke slutförd, och hade därför beträffande dessa gårdar beräknats underhållsmedel blott för sådana byggnader, som oavsett utredningens resultat avsåges att bibehållas, och endast för de allra nödvändigaste åtgärderna.

Det föreslagna beloppet av 1 440 000 kronor vore sålunda oundgängligen nödvändigt för underhållet av övnings- och skjutfälten. Till detta belopp borde läggas en summa av i runt tal 16 400 kronor, som av förvaltningen innevarande budgetår förskjutits. Söderbygdens vattendomstol hade nämligen efter avvisande av de utav dåvarande arméförvaltningens fortifikationsdepartement anförda besvären rörande kronans deltagande i Nedre Helgeåns reglering ålagt kronan att utgiva ersättning för regleringsföretaget med 16 357 kronor 20 öre. Detta belopp syntes böra täckas av medel för övnings- och skjutfältens underhåll för budgetåret 1947/48. Det erforderliga beloppet för underhåll av nämnda fält uppginge sålunda till sammanlagt i runt tal 1 456 400 kronor.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande den 30 november 1946 — med användning av numera tillämpade provisoriska beräkningsgrunder (se s. 4) — för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. räknat med ett belopp av 5 602 000 kronor för budgetåret 1947/48. Härvid har förutsatts, att underhållskostnader borde beräknas jämväl å värdena å vissa byggnader å Järvafältet och Revingehed, vilka föreslagits skola överföras till kasernfastigheter från jordbruks- och skogsfastigheter under arméns delfond, samt att kostnaderna för underhåll av baracker och elektriska ledningar beräknades med anlitande av underhållskvoten för nyare byggnader i stället för — såsom fortifikationsförvaltningen förutsatt — underhållskvoten för äldre byggnader.

Beträffande posten till löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar har riksräkenskapsverket framhållit, att ifrågavarande anläggningar på arméns delfond redovisades såsom särskilda enheter, varför det varit möjligt att fastställa den del av den procentuellt beräknade underhållskostnaden, som hänförde sig till sådana anläggningar. Det procentuellt beräknade beloppet, 171 000 kronor, borde emellertid i likhet med vad som skett för budgetåret 1946/47 reduceras till 125 000 kronor.

För smärre förbättringsarbeten har riksräkenskapsverket räknat med ett belopp av 550 000 kronor, utgörande i runt tal 10 % av posten för underhåll av byggnader m. m.

Riksräkenskapsverket har med beaktande av de skäl för ökad medelsanvisning, som anförts i fortifikationsförvaltningens skrivelse, förordat, att för nästa budgetår till underhåll av övningsfält m. m. anvisas 1 440 000 kronor (nu 1 375 000 kronor). Därvid borde dock de kronan åvilande kostnaderna för nedre Helgeåns reglering gäldas av dessa medel.

För iståndsättningsarbeten har riksräkenskapsverket liksom för budgetåret 1946/47 räknat med 950 000 kronor, innebärande en minskning med 50 000 kronor av det av fortifikationsförvaltningen äskade beloppet.

Med biträdande i övrigt av fortifikationsförvaltningens förslag har riksräkenskapsverket beräknat posten till reparations- och underhållskostnader m. m. för budgetåret 1947/48 sålunda:

a) Löpande reparation och underhåll av byggnader	kronor	5 602 000
b) Löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar	»	125 000
c) Smärre förbättringsarbeten	»	550 000
d) Underhåll av övningsfält m. m.	»	1 440 000
e) Skatter m. m.	»	145 000
f) Iståndsättningsarbeten	»	950 000
g) Ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa organisationsundersökningar	»	200 000
		<hr/>
	Summa kronor	9 012 000

I sina medelsäskanden under kapitalbudgeten för nästa budgetår har fortifikationsförvaltningen äskat medel för bland annat följande speciella iståndsättningsarbeten, nämligen modernisering av förläggningen å Karlberg, iståndsättning av elektriska installationer m. m. samt vägarbeten.

Beträffande de olika arbetena har fortifikationsförvaltningen anfört i huvudsak följande.

Modernisering av förläggningen å Karlberg. Frågan om en modernisering av krigsskolans förläggningslokaler å Karlberg hade länge varit aktuell men hade under femårsperioden 1942/47 fått stå tillbaka för problem, som mera direkt sammanhängde med försvarets utbyggnad och förstärkande. Sedan emellertid numera såväl marinens som flygvapnets motsvarande anstalter inflyttat i moderna lokaler, syntes moderniseringen av krigsskolans förläggning icke böra längre uppskjutas.

Genom fortifikationsförvaltningens försorg hade utarbetats förslag till modernisering av kadettflygeln, innebärande uppdelning av logementen i tvåmansrum, anordnande av dagrum, ofrånkomlig modernisering av de sanitära anordningarna samt ordnande av avloppsfrågan. Kostnaderna härför hade beräknats till 192 000 kronor.

Iståndsättning av elektriska installationer m. m. Vid arméns truppförbands huvuddepåer föreläge behov av omfattande iståndsättningsarbeten på det elektriska ledningsnätet samt ändringsarbeten i samband med pågående spänningsomläggning.

I sina medelsäskanden för budgetåret 1945/46 hade fortifikationsförvaltningen angivit de beräknade kostnaderna för erforderliga arbeten av ifrågasvarande slag till 1 461 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1941. Efter förslag i 1945 års statsverksproposition hade riksdagen för iståndsättning av elektriska installationer vid sex truppförband för budgetåret 1945/46 anvisat ett belopp av 235 000 kronor enligt ovannämnda prisläge. Under samma budgetår hade fortifikationsförvaltningen vidare för arbeten av detta slag förbrukat ett belopp av 215 000 kronor av underhållsmedel.

Numera hade emellertid ytterligare iståndsättningsarbeten och spänningshöjningar befunnits erforderliga. De sammanlagda kostnaderna för hithörande arbeten — inklusive prisstegring — beräknades till omkring 2 500 000 kronor. Liksom hittills skett borde även i fortsättningen endast viss del av detta belopp utgå av underhållsmedel, då de föreslagna iståndsättningsarbetena ej

enbart vore att hänföra till rena reparationsarbeten utan till avsevärd del betingades av teknikens utveckling på ifrågavarande område. På grund av den alltmera ökade användningen av elektrisk energi samt omöjligheten att utbygga befintliga anläggningar i samma takt som energiförbrukningen ökat vore dessa anläggningar för närvarande till avsevärd del överbelastade. Härtill komme slutligen att de av statsmakterna fastställda säkerhetsbestämmelserna beträffande elektriska anläggningar under senare tid skärpts.

Enligt företagen utredning borde under budgetåret 1947/48 iståndsättningsarbeten — utöver sådana som bekostas av underhållsmedel — komma till utförande vid följande förband och till nedan angivna beräknade kostnader.

Värmlands regemente	kronor	32 000
Upplands regemente	»	80 000
Hallands regemente	»	63 000
Arméns underofficersskola	»	25 000
Summa kronor		200 000

Sedan större delen av arméns etablissement uppförts, hade behov uppkommit av helt nya anläggningar, speciellt svagströmsanläggningar av olika slag. Totalkostnaden för ifrågavarande anläggningar hade av ämbetsverket beräknats till omkring 4 500 000 kronor. Anläggningarna borde dock utbyggas successivt under en relativt lång tidsperiod. Under budgetåret 1947/48 borde endast ifrågakomma att, för gemensamt utnyttjande av kabelgravar, svagströmskablar nedlades på de sträckor, där starkströmskablar i samband med iståndsättningsarbeten skulle nedläggas. Kostnaderna för nu angivna arbeten vid dels ovan angivna fyra etablissement, dels ock de förband, där motsvarande iståndsättningsarbeten avsåges skola utföras med anlitande av underhållsmedel, hade beräknats till 100 000 kronor.

För ändamålet erfordrades alltså tillhoppa (200 000 + 100 000 =) 300 000 kronor.

Vägarbeten. I samband med under senare år genomförda organisationsförändringar inom armén hade ett flertal av arméns truppförband helt eller delvis motoriserats eller omorganiserats till pansarregementen och hade jämväl övriga förband tilldelats motorfordon i alltmera ökad omfattning. Den sålunda ändrade verksamheten vid truppförbanden hade bland annat medfört, att förbandens vägar, körplaner och övningsfält utsattes för trafik av en intensitet och tyngd, som icke kunnat från början förutses. Vägar och körplaner befunde sig därför vid åtskilliga förband i hårt nedslitet tillstånd och krävde årligen omfattande och kostsamma iståndsättnings- och lagningsarbeten. För vinnande av varaktiga förbättringar erfordrades emellertid i många fall arbeten av sådan omfattning, att de icke kunde utföras inom det ordinarie underhållets kostnadsram.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i 1943 års statsverksproposition (kapitalbudgeten: bilaga 2) hade riksdagen för budgetåret 1943/44 för förstärkning av körplaner vid Södermanlands och Skaraborgs pansarregementen anvisat ett belopp av 205 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1941. Sedermera hade särskilda medel för vägarbeten icke av riksdagen anvisats.

Det förslag, som fortifikationsförvaltningen nu framlade, avsåge allenast avhjälpande av de mest svårartade missförhållandena vid de truppförband, där sådana gjorde sig mest märkbara, d. v. s. vid motoriserade förband och pansarregementen. De föreslagna arbetenas omfattning och de därför beräknade kostnaderna framginge närmare av följande uppställning.

Södra skånska infanteriregementet, Revingehed.

Lagning och hårdgöring av planer och vägar inom gamla lägerområdet m. m. kronor 115 000

Södermanlands pansarregemente.

Lagning och permanentbeläggning av vägar inom regementets område samt av väg till skjutplatsen å Tosterön m. m. kronor 241 000

Skaraborgs pansarregemente.

Lagning och stensättning av vägen kasernområdet—Claesborg, infartsvägen till kasernområdet samt infartsvägen till det nya garageområdet m. m. » 95 000

Smålands artilleriregemente.

Stensättning av planer vid varmgarage » 62 000

Karlsborgs luftvärnsregemente.

Planering och hårdgöring av uppställnings- och pjäsexercisplats » 20 000

Östgöta luftvärnsregemente.

Stensättning av uppfartsväg till kasernområdet, ny väg till regementets förråd vid Stattute, ny väg till materielbod vid regementets skolskjutningsbana, lagning av vissa sönderkörda vägsträckor samt planering av ett för pjäsexercis avsett område » 140 000

Summa kronor 663 000

Fortifikationsförvaltningen har hemställt, att för ifrågavarande iståndsättningsarbeten för nästa budgetår måtte anvisas ett belopp av tillhoppa (192 000 + 300 000 + 663 000 =) 1 155 000 kronor enligt prisläget den 1 januari 1946.

Krigsmaterielverket har i skrivelse den 16 januari 1947 angående särskilt anslag för rensnings- och förstärkningsarbeten av i berg insprängda centrala ammunitionsförråd m. m. anfört bland annat följande.

Vid de under verket lydande, i berg insprängda centrala ammunitionsförråden ävensom vid vissa andra av verket disponerade, i berg belägna lokaler hade hitintills periodisk besiktning av lokalerna ägt rum minst en gång varje kvartal. I samband härmed hade erforderlig bergrensning, d. v. s. borttagande av lossnande stenpartier och stenar, skett för att förhindra uppkomsten av personal- eller materielskador. En numera verkställd mer genomgripande översyn hade givit vid handen, att omfattande rensnings- och förstärkningsarbeten vore erforderliga. Kostnaderna för dessa arbeten hade beräknats till 3 000 000 kronor. De sålunda beräknade kostnaderna för utförande av förstärkningsarbeten måste dock betraktas som mycket ungefärliga. Kostnader för omflyttning av den materiel, som icke kunde kvarligga i berörda lokaler under arbetenas utförande, hade icke medräknats. De erforderliga arbetena hade sammanförts till två grupper, »förstahandsbehov» och »andrahandsbehov». Till den förra gruppen hade hänförts sådana arbeten, som enligt besiktningsmännens åsikt icke syntes tåla uppskov ur säkerhetssynpunkt. Beträffande dessa arbeten hade framhållits, att vid de anläggningar, där ett förstahandsbehov angivits, föreläge omedelbar fara för ras samt att det måste anses som ett oeftergivligt säkerhetskrav, att arbetena vid dessa anläggningar ofördröjligen igångsattes.

Verket hade inhämtat yttrande i ärendet från såväl byggnadsstyrelsen, som handhaft utförandet av anläggningarna, som arméns fortifikationsförvaltning. Byggnadsstyrelsen hade i sitt yttrande förklarat sig icke ha något att erinra

mot de föreslagna åtgärderna. Fortifikationsförvaltningen hade i sitt yttrande helt anslutit sig till besiktningsmännens synpunkter angående behovet av ifrågavarande arbeten samt framhållit, att kostnader för arbeten av den art, varom här vore fråga, icke kunde beräknas exakt, då en mängd oberäkneliga omständigheter kunde tillstöta under arbetets gång. Ur beredskapssynpunkt vore det nödvändigt, att dessa tidskrävande arbeten påbörjades snarast.

Av det anförda framginge, att bergrensings- och förstärkningsarbeten av stor omfattning vore nödvändiga vid berörda berganläggningar samt att dessa arbeten borde påbörjas snarast. Verket hade i samråd med fortifikationsförvaltningen beräknat, att kostnaderna för de arbeten, som borde komma till utförande under innevarande budgetår respektive under budgetåret 1947/48, uppginge till 100 000 kronor respektive 900 000 kronor. Kostnaderna för de arbeten, som kunde anstå till en senare tidpunkt, avsåge verket upptaga i sina medelsäskanden för budgetåret 1948/49.

De kostnader, som komme att föranledas av förflyttning av sådan i berglokalerna lagrad materiel, som icke borde kvarligga i respektive bergrum under pågående rensnings- och förstärkningsarbeten, kunde för närvarande icke närmare angivas på grund av svårigheten att nu bedöma, i vilken omfattning dylika arbeten komme att bli erforderliga. För budgetåren 1946/47 och 1947/48 borde emellertid för ändamålet räknas med ett belopp av omkring 100 000 kronor.

Krigsmaterielverket har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för utförande av ifrågavarande bergrensings- och förstärkningsarbeten å tilläggsstat för budgetåret 1946/47 samt för budgetåret 1947/48 anvisa anslag — inklusive medel för omflyttning av förrådsmateriel — av 110 000 kronor respektive 990 000 kronor.

Föreliggande beräkningar av medelsbehovet för reparations- och underhållskostnader m. m. ha baserats på de grunder, som i anslutning till uttalande av 1945 års riksdag under senare år tillämpats. Mot beräkningarna är därför icke något att i princip invända. De av riksräkenskapsverket föreslagna jämkningarna i förvaltningsmyndigheternas kalkyler — avseende i huvudsak de fastighetsvärden, som av ämbetsverken lagts till grund för beräkningen av de procentuella underhållskostnaderna — synas vara att förorda med följande avvikelser.

*Departements-
chefen.*

De av riksräkenskapsverket beräknade kostnaderna för löpande reparation och underhåll av arméns byggnader — 5 602 000 kronor — böra minskas med de beräknade kostnaderna för yttre renhållning, 150 000 kronor, vilka kostnader enligt förslag i årets statsverksproposition från och med nästa budgetår skola bestridas från vederbörligt anslag till bränsle m. m. Jag beräknar sålunda för löpande reparation och underhåll av byggnader för nästa budgetår ett belopp av (5 602 000 — 150 000 =) i avrundat tal 5 450 000 kronor.

Beträffande delposten till löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar har riksräkenskapsverket föreslagit, att det procentuellt beräknade beloppet, 171 000 kronor, skulle, i likhet med vad som skett för budgetåret 1946/47, reduceras till 125 000 kronor. Krigsmaterielverket har sedermera gjort framställning om anvisande av medel för bergrensings- och förstärkningsarbeten i centrala ammunitionsförråd ävensom i

vissa andra i berg belägna lokaler. Kostnaderna för dessa arbeten ha beräknats till 3 000 000 kronor. Enligt verkets förslag böra arbeten för en kostnad av 1 000 000 kronor omedelbart komma till utförande. Härav hänför sig ett belopp av 975 000 kronor till rensnings- och förstärkningsarbeten i anläggningar tillhörande arméns delfond av försvarets fastighetsfond samt återstoden, 25 000 kronor, till dylika arbeten å anläggningar, tillhörande försvarets fabriksfond. Byggnadsstyrelsen, som utfört anläggningarna, och arméns fortifikationsförvaltning ha ansett, att de föreslagna åtgärderna böra vidtagas. För bestridande av kostnader för förflyttning av sådan i berg-lokalerna lagrad materiel, som icke bör kvarligga i bergrummen under pågående rensningsarbeten, har krigsmaterielverket räknat med ett belopp av 100 000 kronor.

För egen del finner jag det oundvikligt, att ifrågavarande arbeten komma till stånd för undvikande av risker för människor och materiel. Ehuru arbetena få anses vara av engångsnatur, synas kostnaderna lämpligen böra belasta delposten till reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar. Med hänsyn härtill anser jag mig böra föreslå, att delposten för nästa budgetår — inberäknat utgifter för ordinarie underhåll — upptages med ett belopp av 1 000 000 kronor, varvid jag förutsätter, att beloppet — om så erfordras — förstärkes genom ianspråktagande av tillgängliga medel under andra i förevarande anslagspost ingående delposter. Anslag för ändamålet å tilläggsstat för innevarande budgetår finner jag mig icke böra förorda. Kostnaderna, 25 000 kronor, för rensnings- och förstärkningsarbeten i de till försvarets fabriksfond hörande berganläggningarna kunna, enligt vad jag under hand inhämtat från krigsmaterielverket, bestridas från till verkets förfogande stående medel.

För iståndsättningsarbeten har fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår äskat ett belopp av 1 000 000 kronor. Riksräkenskapsverket har räknat med ett belopp av 950 000 kronor eller samma belopp som anvisades för ändamålet för budgetåret 1946/47. Då förutsättningarna för denna minskning numera bortfallit (jfr prop. 1945: 180, s. 31, samt 1946: 62, s. 13, och 1946: 91), borde posten för nästa budgetår rätteligen upptagas med det av fortifikationsförvaltningen angivna beloppet. Emellertid har ämbetsverket i annat sammanhang äskat medel å kapitalbudgeten för vissa speciella iståndsättningsarbeten, vilka närmast synas vara av natur att böra bekostas från förevarande delpost. Då dessa arbeten — modernisering av förläggningen å Karlberg, iståndsättning av elektriska installationer samt vägarbeten — äro i och för sig angelägna, finner jag mig böra förorda, att medel i viss utsträckning ställas till förfogande genom tillfällig höjning av denna post. För arbetena ha kostnaderna beräknats till 1 155 000 kronor enligt prisläget den 1 januari 1946. Med beaktande av läget på byggnadsmarknaden förordar jag, att för påbörjande av de mest angelägna av dessa arbeten under ifrågavarande delpost beräknas ett belopp av 400 000 kronor. Det sammanlagda beloppet under delposten till iståndsättningsarbeten uppskattar jag sålunda till (1 000 000 + 400 000 =) 1 400 000 kronor.

I överensstämmelse med vad i det föregående anförts beräknas förevarande post till reparations- och underhållskostnader m. m. för arméns delfond för nästa budgetår på följande sätt:

a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. ...	kronor	5 450 000
b) Löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar	»	1 000 000
c) Smärre förbättringsarbeten	»	550 000
d) Underhåll av övningsfält m. m.	»	1 440 000
e) Skatter m. m.	»	145 000
f) Iståndsättningsarbeten	»	1 400 000
g) Ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa organisationsundersökningar	»	200 000
	Summa kronor	10 185 000

innebärande en höjning med 1 787 000 kronor i förhållande till den för innevarande budgetår anvisade posten.

I vad mån de sålunda beräknade anslagsmedlen kunna tagas i anspråk blir beroende av i vilken utsträckning byggnadstillstånd kan i rådande läge beviljas för sådana arbeten, vilkas utförande förutsätter sådant tillstånd. Att härvidlag verkställa någon säkrare uppskattning är svårt redan av den anledningen att åtskilliga arbeten kunna utföras av inom försvaret anställd arbetskraft, utan byggnadstillstånd. Det synes därför icke möjligt att i vidare mån än i det föregående skett vid anslagsberäkningarna beakta berörda omständighet.

Jag förutsätter, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att medgiva den jämkning mellan de särskilda posterna inom slutbeloppets ram som kan finnas erforderlig.

Marinens delfond. Reparations- och underhållskostnaderna beräknades för budgetåret 1946/47 enligt följande sammanställning, i vilken även införts marinförvaltningens förslag för budgetåret 1947/48.

	Budgetåret 1946/47	Av marin- förvaltningen beräknat för budgetåret 1947/48
	Kronor	Kronor
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	1 381 000	1 430 000
b) " " " " i berg insprängda anläggningar samt hamnanläggningar m. m.	560 000	600 000
c) Smärre förbättringsarbeten	150 000	225 000
d) Underhåll av övningsfält m. m.	225 000	45 000
e) Underhåll av ej invärderade anläggningar	—	288 000
f) Skatter	130 000	100 000
g) Iståndsättningsarbeten	400 000	600 000
h) Ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa organisationsundersökningar	25 000	75 000
Summa	2 871 000	3 363 000

Beträffande posten h) har *marinförvaltningen* anfört, att statens organisationsnämnd i skrivelse till *marinförvaltningen* meddelat, att organisationsundersökningarna vid marinen numera utsträckts att omfatta jämväl Karlskrona och Stockholms örlogsstationer ävensom Stockholms kustartilleriförsvaret, samt att ett genomförande av organisationsundersökningarna och därpå grundade försök enbart vid sistnämnda förband beräknades påkalla ändrings- och inredningsarbeten för en kostnad av omkring 50 000 kronor. Härutöver beräknades 25 000 kronor erforderliga för organisationsundersökningarnas genomförande vid marinen i övrigt. För ändamålet erfordrades sålunda ett belopp av tillhoppa (50 000 + 25 000 =) 75 000 kronor.

Riksräkenskapsverket har för löpande reparation och underhåll av byggnader räknat med ett belopp av 1 522 000 kronor och för löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar samt för smärre förbättringsarbeten med samma belopp som för budgetåret 1946/47 eller 560 000 kronor respektive 150 000 kronor.

Med anledning av *marinförvaltningens* förslag om beräkning av 45 000 kronor för underhåll av övningsfält m. m. samt 288 000 kronor för underhåll av i fastighetsfonden ej invärderade anläggningar har *riksräkenskapsverket*, under erinran att för budgetåret 1946/47 för underhåll av övningsfält m. m. anvisats 225 000 kronor, förordat, att denna post för budgetåret 1947/48 upptages med 250 000 kronor.

För skatter samt för ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa organisationsundersökningar har *riksräkenskapsverket* räknat med samma belopp som förvaltningsmyndigheten eller 100 000 kronor respektive 75 000 kronor.

Beträffande delposten till iståndsättningsarbeten, vilken av *marinförvaltningen* för nästa budgetår beräknats till 600 000 kronor, har *riksräkenskapsverket* liksom för innevarande budgetår räknat med ett belopp av 400 000 kronor.

Riksräkenskapsverket har således beräknat posten till reparations- och underhållskostnader m. m. för marinens delfond för budgetåret 1947/48 till 3 057 000 kronor.

I sina medelsäskanden under kapitalbudgeten för budgetåret 1947/48 har *marinförvaltningen* äskat medel för bland annat följande arbeten, nämligen iståndsättning av kajer vid Gustavsviks örlogsdepå, omläggning av vatten- och avloppsledningar samt ombyggnad av kajer m. m. vid Stockholms örlogsstation och örlogsvarv, ombyggnad av fartygsslip inom Stockholms kustartilleriförsvaret samt omläggning av elektriska ledningar inom Göteborgs kustartilleriförsvaret.

Beträffande de olika arbetena har *marinförvaltningen* anfört följande.

Iståndsättning av kajer vid Gustavsviks örlogsdepå. Ifrågasvarande kajer vore belägna på ömse sidor om Gustavsviks torrdocka. Den västra kajen användes i huvudsak såsom tilläggsplats för båtar till de marina förråden på platsen (kol, olja, vatten m. m.). Den östra kajen, som vore belägen framför verkstadsbyggnaden, användes i anslutning till verkstadsdriften. Båda kajerna vore helt utförda av träkonstruktion. För ordinarie underhållsmedel hade

smärre reparationer, såsom utbyte av däcksplank, betongkringgjutning av vissa särskilt angripna pålar och liknande kunnat utföras. Genom fortgående förstöring speciellt av träpälarna befunne sig kajerna för närvarande i sådant skick, att genomgripande arbeten måste utföras, enär risk eljest föreläge att kajerna helt raserades. På uppdrag av marinförvaltningen hade väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppgjort förslag till genomgripande iståndsättning av kajerna. Kostnaderna beräknades till 96 000 kronor.

Omläggning av vatten- och avloppsledningar å Skeppsholmen i Stockholm. Vissa vatten- och avloppsledningar på Skeppsholmen befunne sig för närvarande i sådant skick, att omläggning av ledningar inom den närmaste tiden måste ske. I samband med omläggningen måste vissa ökning av ledningarnas dimensioner göras till följd av nytillkomna byggnader. Bland ledningarna inginge vattenledning i Kastellholmsbron, vattenledning mellan exercisskolan och Långa Raden samt avloppsledningar vid Sjöreserven, kasern II och hantverkskasernen. Kostnaderna för dessa arbeten beräknades till 22 000 kronor.

Ombyggnad av vissa kajer å Skeppsholmen och Galärvarvet i Stockholm. Kajerna vid årboden och utanför Stora slupskjulet å Skeppsholmen samt kajen utanför fartygsslipen på Galärvarvet vore utförda av träkonstruktion. De ordinare underhållsmedlen hade ej varit tillräckliga för underhåll av kajernas underbyggnader, varför hel ombyggnad av kajerna måste verkställas för att möjliggöra desamma fortsatta utnyttjande. Beträffande kajen vid årboden användes densamma såsom tilläggsplats för sjöreservens bogserbåtar. Ombyggnaden omfattade en sträcka av cirka 80 m. Kostnaderna beräknades till 75 000 kronor. Kajen utanför Stora slupskjulet användes bland annat vid lossning och lastning av material till och från allmänna materialförrådet. En genomgripande ombyggnad hade under senare år utförts av viss del av kajen. Kostnaderna för ombyggnad av resterande del av kajen, vilken del för närvarande med hänsyn till kajens dåliga tillstånd måst avstängas för trafik, beräknades till 32 000 kronor. Kajen utanför fartygsslipen på Galärvarvet vore belägen utefter fartygsslipens södra sida. Området innanför kajen användes för uppläggning och förvaring av fartyg. På kajen vore den nya minsveparhallen uppförd. Kajen vore utförd av trä samt starkt angripen av röta, varav följde risk för ras och sättningar. Kostnaderna för ombyggnad beräknades till 53 000 kronor. Kostnaderna för dessa arbeten uppginge sålunda till (75 000 + 32 000 + 53 000 =) 160 000 kronor.

Ombyggnad av fartygsslip på Galärvarvet. Inom varvet finnes en slip för torrsättning av fartyg på upp till 120 ton. Under senare år hade vissa mindre reparationsarbeten å ifrågavarande slip utförts med underhållsmedel. Genom successiv försämring av slipens tillstånd vore det dock nödvändigt att företaga ytterligare reparationsarbeten. Kostnaderna för erforderliga ombyggnadsarbeten beräknades till 60 000 kronor.

Ombyggnad av fartygsslipen vid tygverkstäderna vid Storvass. Slipen hade under senare år varit föremål för vissa provisoriska förstärkningsåtgärder. Ytterligare och mera genomgripande åtgärder måste dock vidtagas för att slipen i fortsättningen skulle kunna användas utan risk för olyckstillbud. Med hänsyn till önskvärheten att hålla jämn sysselsättning vid tygverkstäderna samt då kustartilleriförsvaret numera tillförts vissa nya fartygstyper, borde den tillåtna belastningen på slipen dessutom ökas från 70 tons till 150 tons fartyg. Kostnaden för ombyggnad och utökning av slipen beräknades till 70 000 kronor.

Omläggning av elektriska ledningar inom Oscar II fort. Inom Oscar II fort borde det elektriska ledningsnätet, vilket för närvarande befunne sig i synnerligen bristfälligt skick, omläggas. Kostnaderna härför beräknades till 10 000 kronor.

Marinförvaltningen har sålunda för ifrågavarande iståndsättningsarbeten för nästa budgetår äskat ett belopp av tillhopa (96 000 + 22 000 + 160 000 + 60 000 + 70 000 + 10 000 =) 418 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1945.

Departements-
chefen.

Riksräkenskapsverket har beräknat delposten till löpande reparation och underhåll av byggnader till 1 522 000 kronor. Häremot har jag intet annat att erinra än att beloppet, i enlighet med vad som anförts i fråga om arméns motsvarande delpost, bör minskas med de beräknade kostnaderna för yttre renhållning, 150 000 kronor, till i avrundat tal 1 370 000 kronor.

Riksräkenskapsverkets beräkningar i övrigt anser jag mig kunna godtaga, dock med undantag för posten till iståndsättningsarbeten. Marinförvaltningen har för detta ändamål räknat med ett belopp av 600 000 kronor, medan riksräkenskapsverket förordat, att posten upptages med samma belopp som innevarande budgetår, 400 000 kronor. Såsom av redogörelsen i det föregående framgår har marinförvaltningen i annat sammanhang äskat medel under kapitalbudgeten till vissa arbeten av typisk underhållskaraktär. Kostnaderna för dessa arbeten ha beräknats till 418 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1945, motsvarande i runt tal 425 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1946. På sätt förordats beträffande armén, anser jag mig böra tillstyrka, att förevarande post tillfälligtvis höjes för att möjliggöra utförandet av de mest angelägna av dessa arbeten. Med beaktande av läget på byggnadsmarknaden förordar jag, att höjningen begränsas till 150 000 kronor och att delposten för nästa budgetår sålunda uppföres med 550 000 kronor. Härvid har jag förutsatt, att den del av kostnaderna för ombyggnad av fartygsslipen vid tygverkstäderna i Storsvass, som belöper på utökning av slipen, skall — såsom avseende kapitalinvestering — bestridas av till marinförvaltningens förfogande stående investeringsanslag för utförande av smärre byggnadsarbeten.

Anslagsposten i sin helhet bör således i enlighet med det anförda beräknas på följande sätt:

a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	kronor	1 370 000
b) Löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar samt hamnanläggningar m. m.	»	560 000
c) Smärre förbättringsarbeten	»	150 000
d) Underhåll av övningsfält m. m.	»	250 000
e) Skatter	»	100 000
f) Iståndsättningsarbeten	»	550 000
g) Ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa organisationsundersökningar	»	75 000

Summa kronor 3 055 000

innebärande en ökning med 184 000 kronor i förhållande till motsvarande för innevarande budgetår anvisade anslagspost.

I övrigt hänvisar jag till vad som anförts beträffande arméns ifrågavarande anslagspost.

Flygvapnets delfond. Reparations- och underhållskostnaderna beräknades för budgetåret 1946/47, såvitt angår flygvapnet, på sätt framgår av följande sammanställning, i vilken även införts flygförvaltningens äskanden för nästa budgetår.

	Budgetåret 1946/47	Av flyg- förvaltningen beräknat för budgetåret 1947/48
	Kronor	Kronor
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	1 066 000	1 308 000
b) " " " " i berg insprängda anläggningar	52 000	52 000
c) Smärre förbättringsarbeten	100 000	115 000
d) Underhåll av flygfält m. m.	930 000	930 000
e) Skatter	30 000	40 000
f) Istandsättningsarbeten	250 000	750 000
g) Ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa or- ganisationsundersökningar	25 000	25 000
h) Administrationskostnader	—	190 000
Summa	2 453 000	3 410 000

Flygförvaltningen har anfört, att för underhåll av flygfält m. m. borde, utöver den procentuellt beräknade underhållskostnaden, 325 000 kronor, anvisas ett belopp av 605 000 kronor. Totalbeloppet, (325 000 + 605 000 =) 930 000 kronor, motsvarande 2,22 % å anläggningskostnaden för flygfält, 32 500 000 kronor, och 1 % å anläggningskostnaden för rullbanor, 21 700 000 kronor.

Ökningen av posten till istandsättningsarbeten motiveras med behovet av att ersätta krismateriel, som under de senare åren använts vid byggnadsarbetena, med fullgod materiel, så snart sådan kunde uppbringas.

Beträffande posten till administrationskostnader har flygförvaltningen anfört följande.

Vid flygvapnets fastighetsförvaltning tjänstgörande personal hade till en början huvudsakligen utgjorts av officerare och underofficerare, vilka avlönats från flygvapnets avlöningsanslag. Numera utgjordes större delen av den fastighetsförvaltande personalen å underhållsbyrån samt all personal å flygfältsbyrån av civilanställd i löneplan MEx och kontraktsanställd personal. Avlönings- och resekostnader hade hittills till övervägande delen bestritts av administrationsmedel. Enär anslagen till nybyggnadsverksamhet i och med femårsplanens avslutande numera avsevärt minskats, och därigenom administrationsmedel automatiskt upphörde att tillföras flygförvaltningen, vore det nödvändigt, att särskilt anslag anvisades å fastighetsfonden för gäldande av ifrågavarande administrationskostnader. Under budgetåret 1947/48 beräknas administrationskostnaderna för underhållsverksamhetens del belöpa sig till 110 000 kronor för underhållsbyrån, 40 000 kronor för flygfältsbyrån samt 40 000 kronor för vissa för underhållsverksamheten gemensamma organ såsom expedition, bokföring m. m. eller tillhopa (110 000 + 40 000 + 40 000 =) 190 000 kronor, vilket belopp sålunda borde upptagas såsom en särskild delpost under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m.

Riksräkenskapsverket har beräknat delposten till löpande reparation och underhåll av byggnader till 1 272 000 kronor.

Kostnaderna för löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar, för skatter samt för ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa organisationsundersökningar har riksräkenskapsverket beräknat till samma belopp som flygförvaltningen eller 52 000 kronor, 40 000 kronor respektive 25 000 kronor.

Posten till smärre förbättringsarbeten har riksräkenskapsverket beräknat till 125 000 kronor mot av flygförvaltningen föreslagna 115 000 kronor.

För underhåll av flygfält har riksräkenskapsverket, då kostnaderna för underhåll av dessa anläggningar syntes väsentligt överstiga kostnaderna för fastighetsbeståndet i övrigt, förutom den del av det procentuellt beräknade beloppet, som beräknades hänföra sig till ifrågavarande anläggningar, upptagit ett belopp av ytterligare 578 000 kronor. För underhåll av flygfält borde sålunda beräknas ($352\,000 + 578\,000 =$) 930 000 kronor, eller samma belopp som av flygförvaltningen beräknats för innevarande budgetår.

Frågan om anvisande av särskilda medel för utbyte av krismateriel bör enligt riksräkenskapsverkets mening bringas under utredning av sakkunnig person, exempelvis genom statens sakrevisions försorg. I avvaktan på resultatet av denna utredning borde delposten till iståndsättningsarbeten upptagas med samma belopp som innevarande budgetår, 250 000 kronor.

Beträffande slutligen den av flygförvaltningen föreslagna medelsanvisningen av 190 000 kronor för administrationskostnader har riksräkenskapsverket anfört, att dylika kostnader icke borde bestridas av medel anvisade å fastighetsfonden. I den mån till nybyggnadsverksamhet icke hänförliga administrationskostnader för fastighetsfonden belastat investeringsanslag hade detta varit felaktigt och borde nu icke föranleda, att medel härför anvisades å fastighetsfondens stat.

I enlighet med vad sålunda anförts har posten till reparations- och underhållskostnader m. m. för flygvapnets delfond för budgetåret 1947/48 av riksräkenskapsverket beräknats till 2 694 000 kronor.

Departements-
chefen.

Riksräkenskapsverket har beräknat delposten till löpande reparation och underhåll av byggnader till 1 272 000 kronor, vari ingår ett belopp av 180 000 kronor för ersättningsanskaffning och underhåll av eldsläckningsmateriel. I enlighet med vad som anförts i fråga om arméns och marinens motsvarande delposter bör det av riksräkenskapsverket beräknade beloppet minskas med de beräknade kostnaderna för yttre renhållning, 40 000 kronor. Med godtagande i övrigt av riksräkenskapsverkets kalkyl beräknar jag sålunda medelsbehovet under delposten till ($1\,272\,000 - 40\,000 =$) i avrundat tal 1 230 000 kronor.

För iståndsättningsarbeten har flygförvaltningen beräknat ett belopp av 750 000 kronor, varav 500 000 kronor för utbyte av vid nybyggnad använd krismateriel. Då denna fråga bör i ett vidare sammanhang upptagas till bedömande, förordar jag i likhet med riksräkenskapsverket, att posten upptages med oförändrat belopp.

För bestridande av administrationskostnader har flygförvaltningen för nästa budgetår beräknat ett belopp av 190 000 kronor. I likhet med riksräkenskapsverket anser jag, att dylika kostnader icke böra bestridas av medel anvisade å fastighetsfonden. Jag avser att i annat sammanhang återkomma till frågan om anvisande av medel för ifrågavarande ändamål.

Beträffande beräkningen av övriga i anslagsposten ingående delposter synes riksräkenskapsverkets förslag böra biträdas.

I detta sammanhang torde få anmälas, att flygförvaltningen i skrivelse den 29 juni 1946 gjort framställning om anvisande av ett belopp av 250 000 kronor för bestridande av kostnaderna för vissa av ämbetsverket vidtagna bränsle-kostnadsbesparande åtgärder. I sin skrivelse erinrade flygförvaltningen till en början, att ämbetsverket i skrivelse den 19 juli 1945 med anledning av en cirkulärskrivelse från statens bränslekommission gjort framställning till Kungl. Maj:t om anvisande av medel för utförande av vissa oundgängligen erforderliga bränslebesparande åtgärder vid flygvapnets kasernetablissemang samt att Kungl. Maj:t genom beslut den 10 augusti 1945 uppdragit åt ämbetsverket att med anlitan av den å staten för försvarets fastighetsfond upptagna anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. gå i författning om utförande av de föreslagna åtgärderna inom en kostnadsram av 250 000 kronor. Flygförvaltningen anförde vidare, att ämbetsverket numera låtit utföra ifrågavarande åtgärder samt att kostnaderna härför, inklusive administrationskostnader, uppgått till 250 000 kronor, vilka kostnader avförts å den under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. upptagna delposten till löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. Då emellertid ifrågavarande anslagspost icke utan eftersättande av det normala underhållet lämnade utrymme för bestridande av ifrågavarande kostnader, borde ett belopp av 250 000 kronor ställas till flygförvaltningens förfogande.

I yttrande över framställningen har riksräkenskapsverket förordat att, i den mån den under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. upptagna delposten till löpande reparation och underhåll av byggnader icke lämnade tillgång till bestridande av ifrågavarande kostnader, den under anslagsposten upptagna delposten till iståndsättningsarbeten borde tagas i anspråk för ändamålet.

Sedermera har flygförvaltningen i särskilda promemorior framhållit, bland annat, att den 30 september 1946 å delposten till löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. föreläge en brist av i runt tal 165 000 kronor, föranledd av berörda bränslebesparande åtgärder, samt att vid samma tidpunkt å delposten till iståndsättningsarbeten endast återstode odisponerat ett belopp av i runt tal 86 000 kronor, vilket belopp emellertid erfordrades för utförande av vissa smärre iståndsättningsarbeten vid flygvapnets olika etablissemang. För utförande av sedvanliga reparationsarbeten under återstoden av budgetåret 1946/47 erfordrades vidare ett belopp av cirka 85 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under delposten till löpande reparation och underhåll av byggnader uppginge sålunda till (165 000 + 85 000 =) 250 000 kronor.

Såsom av det anförda framgår kunna kostnaderna för de av flygförvaltningen vidtagna bränslebesparande åtgärderna icke i större utsträckning belastas anslagsposten till reparations- och underhållskostnader. Detta skulle nämligen medföra, att det ordinarie underhållet bleve i motsvarande mån eftersatt. Jag finner mig därför böra förorda en tillfällig förstärkning av ifrågavarande anslagspost. Då en viss del av kostnaderna slutligt bör kunna bestridas av ordinarie underhållsmedel, förordar jag, att förstärkningen begränsas till 200 000 kronor, vilket belopp torde böra uppföras såsom en särskild delpost, benämnd »Bestridande av utgifter för vidtagna bränslebesparande åtgärder».

Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. för flygvapnets delfond bör således för nästa budgetår beräknas på följande sätt:

a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	kronor	1 230 000
b) Löpande reparation och underhåll av i berg insprängda anläggningar	»	52 000
c) Smärre förbättringsarbeten	»	125 000
d) Underhåll av flygfält m. m.	»	930 000
e) Skatter	»	40 000
f) Iståndsättningsarbeten	»	250 000
g) Bestridande av utgifter för vidtagna bränslebesparande åtgärder	»	200 000
h) Ändrings- och inredningsarbeten föranledda av vissa organisationsundersökningar	»	25 000
		<hr/>
	Summa kronor	2 852 000

innebärande en ökning med 399 000 kronor i förhållande till motsvarande för innevarande budgetår beräknade anslagspost.

I övrigt hänvisar jag till vad som anförts beträffande arméns ifrågavarande anslagspost.

B. Avsättning till värdeminskningskonto.

I de avgivna statförslagen ha arméns fortifikationsförvaltning, marinförvaltningen och flygförvaltningen för avsättning till värdeminskningskonto å respektive delfonder upptagit respektive 2 280 000 kronor, 951 000 kronor och 2 700 000 kronor, eller tillhopa 5 931 000 kronor.

På anförda skäl har riksräkenskapsverket beräknat ifrågavarande poster till respektive 2 680 000 kronor, 950 000 kronor och 3 230 000 kronor.

Departements-
chefen.

Med biträdande av riksräkenskapsverkets beräkningar förordar jag, att för avsättning till värdeminskningskonto upptagas för arméns delfond förslagsvis 2 680 000 kronor, för marinens delfond förslagsvis 950 000 kronor och för flygvapnets delfond förslagsvis 3 230 000 kronor, sammanlagt 6 860 000 kronor.

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden.

Arméns delfond. För budgetåret 1946/47 beräknades under denna rubrik för arméns del ett belopp av förslagsvis 1 000 000 kronor, varav i runt tal 970 000 kronor för bestridande av hyres- och arrendeutgifter samt 30 000 kronor för vissa kostnader i samband med förhyrning.

Arméns fortifikationsförvaltning har beräknat utgiftsbehovet under rubriken för budgetåret 1947/48 till 1 244 000 kronor, varav cirka 1 054 000 kronor för bestridande av hyres- och arrendeutgifter, 100 000 kronor för bränsletilllägg, motsvarande omkring 10 % av hyreskostnaden, 60 000 kronor för kostnader i samband med förhyrning samt 30 000 kronor för kostnader för underhåll av arrenderade markområden samt av vissa vägar utanför de områden, som lantförsvaret förvaltar eller eljest disponerar.

Rörande behovet av sistnämnda delpost har fortifikationsförvaltningen anfört följande.

Åtskilliga av de markområden, som arrenderades för arméns räkning, användes för övningsändamål och utsattes därvid för skador, vilka måste avhjälpas genom kronans försorg. Vidare måste vissa enskilda vägar utanför övningsfälten utnyttjas för militära förflyttningar så ofta och i sådan utsträckning, att kronan icke kunde undandraga sig att deltaga i det ordinarie vägunderhållet. Kostnaderna härför hade hitintills icke bestritts på enhetligt sätt. I vissa fall hade medel tagits från anslaget för underhåll av de av kronan ägda fälten och i andra fall från anslaget till övningar. För att undanröja denna oklarhet och överhuvudtaget fixera grunderna för fördelning mellan olika anslag av kostnaderna för skador, som uppkomme vid arméns utnyttjande av kronan icke tillhöriga markområden och vägar, hade överläggningar upptagits mellan fortifikationsförvaltningen och arméförvaltningens intendenturavdelning. Härvid hade enighet uppnåtts därom, att till fortifikationsförvaltningens ämbetsområde borde hänföras kostnader för avhjälpande av skador å mark, som arrenderades å fastighetsfonden, samt för deltagande i ordinarie underhåll av enskilda vägar. Övriga kostnader för skador å mark och vägar, som icke tillhörde kronan, borde gäldas av övningsanslag. De till fortifikationsförvaltningens ämbetsområde hänförliga kostnaderna borde belasta fastighetsfondens stat och syntes jämlikt gällande bestämmelser angående förvaltningen av fonden böra utgå från posten »Hyres- och arrendeutgifter för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden». Vidkommande frågan om storleken av den för ändamålet erforderliga delposten hade fortifikationsförvaltningen icke kunnat från underlydande myndigheter infordra specificerade uppgifter för nästkommande budgetår, enär överläggningarna med intendenturavdelningen ännu icke helt slutförts. För budgetåret 1947/48 ansåge sig ämbetsverket böra för ändamålet beräkna ett i underkant uppskattat belopp om förslagsvis 30 000 kronor.

Riksräkenskapsverket har anfört, att ämbetsverket delade fortifikationsförvaltningens uppfattning, att kostnaderna för avhjälpande av skador, som uppstode på arrenderade markområden, borde bestridas med medel från fastighetsfondens stat. Fortifikationsförvaltningen hade emellertid icke kunnat mera noggrant beräkna storleken av dessa utgifter utan endast uppskattningsvis angivit dessa till 30 000 kronor. I avvaktan på utredning i ärendet ansåge

sig riksräkenskapsverket icke i förevarande stafförslag böra upptaga någon post för detta ändamål. Kostnaderna i samband med förhyrning m. m. borde i likhet med innevarande budgetår beräknas till 30 000 kronor. För arméns delfond beräknade riksräkenskapsverket sålunda medelsbehovet under anslagsposten till i runt tal 1 185 000 kronor.

Departements-
chefen.

Fortifikationsförvaltningens beräkning av hyres- och arrendeutgifterna för nästa budgetår synes kunna godtagas. I detta sammanhang bör dock erinras att, därest den av 1946 års riksdag (skrivelse nr 516) efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1946: 311 (s. 141) beslutade ändrade förläggningen av tygkompanierna kan genomföras under budgetåret, en ej oväsentlig besparing å anslagsposten kommer att uppstå.

För bestridande av kostnader i samband med förhyrning räknar jag med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 30 000 kronor.

I likhet med riksräkenskapsverket förordar jag fortifikationsförvaltningens förslag till bestridande av kostnader för underhåll av arrenderade markområden m. m. Ehuru någon anslagsberäkning icke framlagts, anser jag att — i avbidan på närmare erfarenheter — ett begränsat belopp, förslagsvis 15 000 kronor, bör beräknas för detta ändamål.

Under anslagsposten till hyres- och arrendeutgifter m. m. beräknar jag sålunda för nästa budgetår förslagsvis (1 054 000 + 100 000 + 30 000 + 15 000 =) i runt tal 1 200 000 kronor.

Marinens delfond. För budgetåret 1946/47 beräknades förevarande anslagspost för marinens del till förslagsvis 150 000 kronor.

Marinförvaltningen har för budgetåret 1947/48 beräknat medelsbehovet för hyres- och arrendeutgifter till 100 000 kronor, varav omkring 32 000 kronor för bestridande av emotsedda och oförutsedda utgifter.

Riksräkenskapsverket har icke haft något att erinra mot marinförvaltningens beräkning av ifrågavarande anslagspost.

Departements-
chefen.

I enlighet med marinförvaltningens förslag synes för ifrågavarande ändamål böra beräknas ett belopp av förslagsvis 100 000 kronor, innebärande i jämförelse med motsvarande anslagspost för innevarande budgetår en minskning med 50 000 kronor.

Flygvapnets delfond. Förevarande anslagspost beräknades för budgetåret 1946/47 för flygvapnets del till förslagsvis 263 000 kronor.

Flygförvaltningen har för budgetåret 1947/48 beräknat medelsbehovet för hyres- och arrendeutgifter till förslagsvis 225 000 kronor.

Riksräkenskapsverket har icke haft något att erinra mot flygförvaltningens beräkning.

Departements-
chefen.

För bestridande av ifrågavarande hyres- och arrendeutgifter m. m. synes böra beräknas ett belopp av förslagsvis 225 000 kronor, innebärande en minskning med 38 000 kronor i jämförelse med motsvarande anslagspost för innevarande budgetår.

Enligt det anförda komma hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden, vilka anslagsposter böra betecknas förslagsvis, att tillhopa utgöra (1 200 000 + 100 000 + 225 000 =) 1 525 000 kronor.

Inkomster.

A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler.

Under denna titel redovisas de belopp, som över budgeten tillföras respektive fonder. Ersättningsbeloppen bestämmas i princip så, att en förräntning efter 4 % erhålles å det vid respektive budgetårs ingång av fonderna disponerade statskapitalet. I statsverkspropositionen ha under ifrågavarande titel beräknats följande belopp.

Ersättning till arméns delfond	kronor	18 962 000
» » marinens delfond	»	7 465 000
» » flygvapnets delfond.....	»	11 599 000
	<u>Summa kronor</u>	<u>38 026 000</u>

Med hänsyn till förut och i det följande omnämnda jämkningar av olika poster i statförslaget bör ersättningen för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för nästkommande budgetår beräknas för arméns delfond till 20 150 000 kronor, för marinens delfond till 6 763 000 kronor och för flygvapnets delfond till 11 757 000 kronor. De i riksstaten under fjärde huvudtiteln beräknade anslagen böra å riksstaten slutligt uppföras i överensstämmelse härmed.

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden.

Arméns delfond. *Arméns fortifikationsförvaltning* har beräknat ifrågavarande hyror och arrenden sålunda:

Inkomst av tjänstebostäder.....	kronor	900 000
» » uthyrningsfastigheter	»	195 000
» » övnings- och skjutfält (med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter)	»	650 000
Övriga hyror och arrenden	»	50 000
	<u>Summa kronor</u>	<u>1 795 000</u>

Riksräkenskapsverket har ansett, att beloppet borde avjämnas till 1 800 000 kronor.

I överensstämmelse med riksräkenskapsverkets förslag beräknar jag ifrågavarande inkomstpost till i avrundat tal 1 800 000 kronor (nu 1 700 000 kronor).

*Departements-
chefen.*

Marinens delfond. *Marinförvaltningen* har beräknat ifrågavarande inkomster på följande sätt:

Inkomst av tjänstebostäder	kronor 267 000
» » uthyrningsfastigheter	» 336 000
Övriga hyror och arrenden	» 45 000
	<hr/>
	Summa kronor 648 000

Riksräkenskapsverket har ansett, att beloppet borde avjämnas till 650 000 kronor.

Departements-
chefen.

I enlighet med riksräkenskapsverkets förslag torde förevarande inkomstpost böra beräknas till i avrundat tal 650 000 kronor (nu 600 000 kronor).

Flygvapnets delfond. Flygförvaltningen har beräknat hyres- och arrendekomsterna till sammanlagt 400 000 kronor, därav för tjänstebostäder och uthyrningsfastigheter 315 000 kronor samt för jordbruksfastigheter och flygfält 85 000 kronor.

Departements-
chefen.

I enlighet med flygförvaltningens förslag torde förevarande inkomstpost böra beräknas till 400 000 kronor (nu 380 000 kronor).

De sammanlagda inkomsterna av hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden uppgå enligt vad sålunda anförts till (1 800 000 + 650 000 + 400 000 =) 2 850 000 kronor.

C. Diverse inkomster.

För arméns delfond har arméns fortifikationsförvaltning under denna inkomstpost upptagit dels 50 000 kronor, utgörande mot civila patienters vård å garnisonsjukhusen svarande del av vederbörande fastigheters underhåll, dels 300 000 kronor såsom inkomster från jordbruks- och skogsfastigheter, dels ock 65 000 kronor för hyra av ammunitionsfabriken å Marieberg, eller tillhopa 415 000 kronor (nu 415 000 kronor).

Marinförvaltningen har för marinens delfond beräknat inkomstposten till 42 000 kronor (nu 42 000 kronor), varav 40 000 kronor utgjorde hyra för marinens centrala beklädnadsverkstad i Karlskrona samt 2 000 kronor dockavgifter m. m.

Beträffande flygvapnets delfond har flygförvaltningen beräknat posten för diverse inkomster till 50 000 kronor (nu 20 000 kronor).

Departements-
chefen.

I annat sammanhang denna dag förordar jag — vid anmälan av fråga om proposition till riksdagen angående redovisning av tillgångar och skulder m. m. vid örlogsvarvens marinverkstäder — att marinverkstäderna i Stockholm och Karlskrona skola erlægga hyra till försvarets fastighetsfond för den å fonden redovisade fasta egendom, som disponeras av verkstäderna. På sätt i berörda sammanhang anføres kunna de inkomster, som härigenom komma att inflyta till förevarande delpost under nästa budgetår, beräknas till 700 000 kronor. Med beaktande härav beräknar jag, med biträdande i övrigt av föreliggande förslag, inkomsterna under diverseposten för respektive delfonder till respektive 415 000 kronor, 742 000 kronor och 50 000 kronor, eller sålunda till sammanlagt 1 207 000 kronor.

Överskott.

Det överskott, som skall tillföras riksstatens driftbudget, skall fortfarande såsom hittills varit fallet beräknas till 4 % å det vid respektive budgetårs början i fonden ingående kapitalet. I enlighet med riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1947/48 har överskottet å försvarets fastighetsfond i förslaget till riksstat beräknats för arméns delfond till 8 300 000 kronor, för marinens delfond till 4 050 000 kronor och för flygvapnets delfond till 5 900 000 kronor. Överskott att tillföras riksstatens driftbudget beräknar jag således i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag till 18 250 000 kronor. Denna uppskattning av överskottet har legat till grund för den förut förordade beräkningen av ersättningsanslagen.

I enlighet med vad jag i det föregående anfört har upprättats förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1947/48 (bilaga).

Hemställan.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels godkänna omförmälda förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1947/48 (bilaga);

dels ock för budgetåret 1947/48 under riksstatens fjärde huvudtitel anvisa följande anslag, nämligen

<i>Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond, förslagsanslag</i> kronor 20 150 000
<i>Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond, förslagsanslag</i> kronor 6 763 000
<i>Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond, förslagsanslag</i> kronor 11 757 000

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

Stig Roswall.

Bilaga.

**Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter enligt staten för budgetåret
1946/47 samt enligt förslaget till stat för budgetåret 1947/48.**

	<i>Inkomster.</i>	1946/47	1947/48
<i>A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:</i>			
1. Arméns delfond		17 163 000	20 150 000
2. Marinens delfond		6 814 000	6 763 000
3. Flygvapnets delfond		10 506 000	11 757 000
	Säger	34 483 000	38 670 000
<i>B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:</i>			
1. Arméns delfond		1 700 000	1 800 000
2. Marinens delfond		600 000	650 000
3. Flygvapnets delfond		380 000	400 000
	Säger	2 680 000	2 850 000
<i>C. Diverse inkomster:</i>			
1. Arméns delfond		415 000	415 000
2. Marinens delfond		42 000	742 000
3. Flygvapnets delfond		20 000	50 000
	Säger	477 000	1 207 000
	Summa	37 640 000	42 727 000

Utgifter.

<i>A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:</i>			
1. Arméns delfond		8 398 000	10 185 000
2. Marinens delfond		2 871 000	3 055 000
3. Flygvapnets delfond		2 453 000	2 852 000
	Säger	13 722 000	16 092 000
<i>B. Avsättning till värdeminskningsskonto:</i>			
1. Arméns delfond, förslagsvis		1 880 000	2 680 000
2. Marinens delfond, förslagsvis		810 000	950 000
3. Flygvapnets delfond, förslagsvis		2 490 000	3 230 000
	Säger	5 180 000	6 860 000

	1946/47	1947/48
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden för- hyrda lokaler och arrenderade markområden:</i>		
1. Arméns delfond, förslagsvis	1 000 000	1 200 000
2. Marinens delfond, förslagsvis	150 000	100 000
3. Flygvapnets delfond, förslagsvis	263 000	225 000
Säger	1 413 000	1 525 000
 <i>Överskott att tillföras riksstaten:</i>		
1. Arméns delfond	8 000 000	8 300 000
2. Marinens delfond	3 625 000	4 050 000
3. Flygvapnets delfond	5 700 000	5 900 000
Säger	17 325 000	18 250 000
Summa	37 640 000	42 727 000
